

Ομιλία του κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή την ημέρα της υπογραφής των συμφωνιών ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ (Αθήνα, 28 Μαΐου 1979)

Source: Konstantinos G. Karamanlis Foundation, Athens. Special Files, 6. Greece and the EEC, 2.

Copyright: (c) Konstantinos G. Karamanlis Foundation

URL:

http://www.cvce.eu/obj/ομιλια_του_κ_κωνσταντινου_καραμανλη_την_ημερα_της_υπογραφης_των_συμφωνιων_ενταξης_της_ελλαδας_στην_εοκ_αθηνα_28_μαιου_1979-el-f90dbafd-af75-46dc-87f4-364eedcdd6f.html

Publication date: 03/05/2013

Ομιλία του κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή την ημέρα της υπογραφής των συμφωνιών ένταξης της Ελλάδας στην ΕΟΚ (Αθήνα, 28 Μαΐου 1979)

«Επιθυμώ να εκφράσω την ειλικρινή χαρά μου, που είναι και χαρά του ελληνικού λαού, για την παρουσία σας στην χώρα μου, που γίνεται από σήμερα και δική σας χώρα. Παρουσία, που τιμά την Ελλάδα και μαρτυρεί την ιδιαίτερη σημασία που αποδίδετε στην ένταξή της στην Κοινότητα.

» Την ιστορική αυτή ώρα που οριοθετείται το τέρμα μιας πορείας και περιβάλλεται πανηγυρικό τύπο η ταύτιση των πεπρωμένων μας με την Ευρώπη, επιθυμώ να ευχαριστήσω πρώτα την πολιτική ηγεσία των εννέα χωρών της Κοινότητας. Χάρης στην κατανόησή της και τις έγκαιρες παρεμβάσεις της υπερπηδήθηκαν πολύμορφες δυσχέρειες και επιτεύχθηκε η υπογραφείσα Συμφωνία.

» Επιβεβαιώθηκε έτσι, για άλλη μια φορά, ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν είναι, ούτε επιθυμεί να γίνει κλειστή λέσχη και μάλιστα λέσχη πλουσίων.

» Θεωρώ επίσης υποχρέωσή μου, να εξάρω την συμβολή της Επιτροπής. Τόσο η Επιτροπή όσο και τα τεχνικά και διοικητικά στελέχη εργάστηκαν για τον σκοπό αυτό με επιστημονική ευσυνειδησία, αντικειμενικότητα και ειλικρινή αφοσίωση στην κοινοτική ιδέα.

» Τέλος, αισθάνομαι το χρέος να αποτίσω φόρο τιμής προς τους ανωτέρους και εγγυτέρους σκαπανείς της ευρωπαϊκής ιδέας.

» Προσωπικώς αισθάνομαι την στιγμή αυτή βαθύτατη συγκίνηση. Ένας σταθερός οραματισμός και μια αταλάντευτη πίστη στην αναγκαιότητα της Ενωμένης Ευρώπης και στην ευρωπαϊκή μοίρα της χώρας μου βρίσκουν σήμερα, ύστερα από 15 χρόνια, την δικαίωσή τους.

» Η ένταξη της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μολονότι αποτελεί πολυσήμαντο ιστορικό γεγονός δεν συνεπάγεται ωστόσο αλλαγή κλίματος για την χώρα μου. Η Ευρώπη με το ελληνικό της όνομα, της είναι οικείος χώρος, αφού ο πολιτισμός της είναι σύνθεση του ελληνικού, του ρωμαϊκού και του χριστιανικού πνεύματος. Μια σύνθεση, στην οποία, όπως είπα και άλλοτε, το ελληνικό πνεύμα εισέφερε την ιδέα της ελευθερίας, της αλήθειας και της ομορφιάς. Το ρωμαϊκό πνεύμα την ιδέα του κράτους και του δικαίου. Και ο Χριστιανισμός την πίστη και την αγάπη.

» Επάνω σ' αυτό τον κοινό πολιτισμό καλούμεθα να οικοδομήσουμε την Νέα Ευρώπη.

» Η ενοποίηση της Ευρώπης πιστεύω ότι θα είναι το μεγαλύτερο πολιτικό γεγονός στην ιστορία της Ηπείρου μας. Ένα γεγονός, που θα επηρεάσει όχι μόνο την μοίρα της Ευρώπης, αλλά και την πορεία της ανθρωπότητας. Γιατί θα εξισορροπήσει τον συσχετισμό δυνάμεων στον κόσμο, θα κατοχυρώσει την ανεξαρτησία της Ευρώπης και θα συμβάλει στην εμπέδωση της παγκόσμιας τάξεως και ειρήνης.

» Η Ελλάς προσέρχεται στην Ευρώπη με την βεβαιότητα, ότι στα πλαίσια της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης εμπεδώνεται για όλα τα μέρη η εθνική ανεξαρτησία, κατοχυρώνονται οι δημοκρατικές ελευθερίες, επιτυγχάνεται η οικονομική ανάπτυξη και γίνεται με την συνεργασία όλων κοινός καρπός η κοινωνική και οικονομική πρόοδος.

» Και για να μετάσχουμε σ' αυτή την προσπάθεια, έχομε την απόφαση να επιχειρήσουμε τις διαρθρωτικές μεταβολές και τους θεσμικούς εκσυγχρονισμούς, που θα διευκολύνουν την πορεία μας. Έχομε συνείδηση των δυσχερειών. Αισιοδοξούμε, όμως, ότι με την πάνδημη κινητοποίηση, την διαρκή εγρήγορση, αλλά και την κατανόηση των εταίρων μας, θα ξεπεράσουμε τις δυσκολίες. Διδαχθήκαμε από τον κλασικό Ελληνισμό, ότι «χαλεπά τα καλά».

» Παράλληλα όμως, η χώρα μας φιλοδοξεί να συμβάλει, στο μέτρο των δυνατοτήτων της, στην πραγματοποίηση της ιδέας της Ενωμένης Ευρώπης, στην οποία βαθύτατα πιστεύει. Η Ελλάς πιστεύει ότι μπορεί να προσφέρει την δυνατότητα ενός ευρύτερου καταμερισμού του έργου, με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η γεωγραφική της θέση, το πολιτικό της παρελθόν και το πολιτιστικό της επίπεδο προσφέρουν τις προϋποθέσεις της αναπτύξεως ευρύτερων οικονομικών και πολιτιστικών σχέσεων με τον βαλκανικό και τον μεσογειακό χώρο.

» Η Ελλάς είναι ο ακρίτας των ευρωπαϊκών συνόρων και ο μεσογειακός εξώστης της Κοινής Αγοράς. Με το εγκατεστημένο σε όλες τις Ηπείρους ανθρώπινο δυναμικό της και με την ναυτιλιακή της δύναμη, μπορεί να συμβάλει και στην προβολή της ευρωπαϊκής ιδέας.

»Κυρίες και κύριοι,

» Η ενωτική διαδικασία της Ευρώπης προχωρεί αμετάκλητη. Βρισκόμαστε στα σημεία που δεν έχει επιστροφή. Χρειάστηκε πολύ αίμα και πολύς χρόνος για να συνειδητοποιήσουν οι Ευρωπαίοι την ταυτότητά τους, τις κοινές ρίζες τους και την κοινή τους αποστολή. Η ενοποίηση, έστω και αν βραδύνει, κινείται με χαρακτήρα νομοτελειακό. Παρά την διαφορά απόψεων, όσον αφορά τον ρυθμό, την μορφή και την έκταση της ενοποιήσεως, η λογική της ιστορίας κατέστησε την ένωση κατηγορηματική προσταγή.

» Η Ενωμένη Ευρώπη θα αποτελέσει, όπως είπα, μέγα σταθμό στην παγκόσμια ιστορία της ειρήνης, της ελευθερίας και του πνεύματος. Το ανθρώπινο της δυναμικό και η πολιτιστική της κληρονομιά εγγυώνται γι' αυτό.

» Πριν απ' όλα, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα σταθεί αποφασιστικός παράγοντας της ειρήνης στον κόσμο. Γιατί με το κύρος και τη δύναμή της θα επηρεάζει αποφασιστικά τις διεθνείς εξελίξεις, αρχής γενομένης από τον χώρο τον δικό της. Ο ευρωπαϊκός χώρος υπήρξε ανέκαθεν το θέατρο και η πηγή των μεγάλων συγκρούσεων. Αν τα Βαλκάνια εθεωρούντο κάποτε η πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης, η Ευρώπη ήταν η πυριτιδαποθήκη του κόσμου. Και μόνο το γεγονός, ότι με την σημερινή φάση συνεργασίας εγκαταλείπονται εθνικές προκαταλήψεις, εξαλείφονται μίσση ιστορικά και γεφυρώνονται μακροχρόνιες αντιθέσεις, θα ήταν αρκετό να δικαιώσει την ιδέα της ευρωπαϊκής ενότητας.

» Θα σταθεροποιήσει και, θα έλεγα, θα διασώσει τους δημοκρατικούς μας θεσμούς που διέρχονται σήμερα αναμφισβήτητη κρίση. Γιατί μόνο στον χώρο της μείζονος Ευρώπης θα καταστεί δυνατή η δημιουργία μιας ευρύτερης βάσεως για την αναμόρφωση της δημοκρατίας και την προσαρμογή της στις συνθήκες της εποχής μας. Είναι προφανές ότι, αντίθετα με την εκρηκτική πρόοδο που σημειώθηκε στον τεχνικό και επιστημονικό τομέα, η πολιτική σκέψη του ανθρώπου παραμένει στάσιμη. Αν μελετήσει κανείς τον Πλάτωνα και τον Θουκυδίδη θα διαπιστώσει ότι τα πολιτειακά και τα πολιτικά προβλήματα της εποχής μας είναι τα ίδια με τα προβλήματα της εποχής εκείνης. Με τον εκσυγχρονισμό της δημοκρατίας μπορεί να αναχθεί και πάλι σε πρωταρχική αξία η αρετή του πολίτη που θα «επίσταται και άρχειν και άρχεσθαι» κατά τον Αριστοτέλη. Και θα θεμελιωθούν οι βασικές αρχές της ελευθερίας και της δικαιοσύνης πάνω στην υπευθυνότητα του πολίτη, που περιορίζει την κατάχρηση της ελευθερίας και εγγυάται την ομαλή λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών.

» Με την ενοποίηση εξ άλλου, θα διασωθεί και εν συνεχεία θα προαχθεί ο ευρωπαϊκός πολιτισμός. Είναι έκδηλο ότι ο πολιτισμός αυτός αντιμετωπίζει τον κίνδυνο της παρακμής. Η ανθρωπότης περνά σήμερα μια κρίσιμη μεταβατική περίοδο που την χαρακτηρίζει καθολική και έντονη ανησυχία. Ανησυχία που εκδηλώνεται υπό διάφορες μορφές, από το άγχος μέχρι και την βία. Γιατί ο άνθρωπος της εποχής μας θέλει να απομακρυνθεί από ένα τρόπο ζωής και αναζητεί καινούργιο. Και την αλλαγή αυτή μόνο η Ευρώπη μπορεί να την δώσει.

» Η σύγχυση ιδεών, ο ευδαιμονισμός, μαζί με τον στυγνό ορθολογισμό που τείνει να αγνοήσει τον άνθρωπο σαν σκοπό της κοινωνικής συμβίωσης, έχουν παραμορφώσει το πολιτιστικό πρότυπο της Ευρώπης. Η πρόκληση της επιβίωσης του πολιτισμού μας μπορεί να αντιμετωπισθεί μόνο με την αναμόρφωση των θεσμών και την επανασύνδεση του ορθολογισμού με τον συναισθηματισμό, του Απόλλωνα με τον Διόνυσο. Είναι καιρός, ο Ευρωπαίος Φάουστ να επιχειρήσει νέο ταξίδι στην χώρα του μέτρου και της ισορροπίας, για να γεννήσει ξανά τον Ευφορίωνα. Η Ευρώπη που γέννησε όλες τις ιδέες είναι και η μόνη που μπορεί να τις ανανεώσει και να τις εξανθρωπίσει και πάλι. Φθάνει να μη θέτουμε σαν πρωταρχικό σκοπό της ενώσεως της Ευρώπης την υλική ευημερία.

» Αλλά εξ ίσου θεμελιώδης για την επιβίωση της Ευρώπης είναι η σταδιακή οικονομική της ενοποίηση, που θα εξασφαλίσει την αξιοποίηση ενός τεράστιου δυναμικού φυσικών και ανθρώπινων πόρων. Θα οργανώσει την οικονομία γύρω από τον άνθρωπο, αντί τον άνθρωπο γύρω από την οικονομία. Θα πραγματοποιήσει την ιδέα της πολυδιάστατης αναπτύξεως και θα προαγάγει την ποιότητα της ζωής' ενώ παράλληλα θα υπηρετήσει σε διεθνή κλίμακα την ιδέα της οικονομικής δικαιοσύνης και της προαγωγής των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών.

» Ο απομονωτισμός, τα δασμολογικά τείχη και η ανέφικτη αυτάρκεια είναι ιστορικά ξεπερασμένα στάδια οικονομικής και πολιτικής δράσεως και αποτελούν παθητική αντιμετώπιση των γεγονότων. Τα σύγχρονα προβλήματα της Ευρώπης, και συνεπώς και της ανθρωπότητας, προϋποθέτουν την λογική μεγαλύτερου χώρου και μεγαλύτερων αριθμών, για να βρουν την ορθή λύση τους. Η αντιμετώπιση των δυσχερειών δεν θα επιτευχθεί με τον ανταγωνιστικό απομονωτισμό, αλλά αντίθετα με την επιτάχυνση των διαδικασιών της ενοποίησης.

»Κυρίες και κύριοι,

» Με όσα σας είπα προσπάθησα να δώσω την εικόνα που έχω για την Ευρώπη του μέλλοντος. Εικόνα που θα μπορούσε να αποτελέσει, κατά την γνώμη μου, το ιδανικό της νέας γενιάς.

» Γνωρίζω τις δυσχέρειες, ουσιαστικές και διαδικαστικές. Όπως γνωρίζω και τα πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη. Πιστεύω όμως, ότι τα προβλήματα αυτά, όχι μόνο δεν δικαιολογούν την καθυστέρηση της ενοποίησης της Ευρώπης, αλλά επιβάλλουν την επιτάχυνσή της. Γιατί η λύση τους δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά μονάχα στο ευρύτερο πλαίσιο μιας Ενωμένης Ευρώπης.

» Γνωρίζω, επίσης, ότι τον τελευταίο καιρό παρατηρείται μια άμβλυση του ενδιαφέροντος για την ένωση της Ευρώπης. Και αυτό, γιατί μερικοί άνθρωποι αποδίδουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σήμερα στους ισχύοντες ήδη ευρωπαϊκούς θεσμούς. Δεν αντιλαμβάνονται, όμως, ότι χωρίς τους στοιχειώδεις αυτούς θεσμούς η κατάσταση της Ευρώπης θα ήταν πολύ χειρότερη. Όπως δεν αντιλαμβάνονται ότι μόνο η ολοκλήρωση των θεσμών αυτών θα δώσει λύση στα προβλήματά τους, υλικά και ηθικά. Αλλά και γιατί αυτή η ψυχολογία τροφοδοτείται κατά τρόπο έντεχνο και από δυνάμεις που προτιμούν την Ευρώπη κατακερματισμένη και ευάλωτη.

» Πάντως, παρά την βραδύτητα με την οποία συντελείται η ενοποίηση της Ευρώπης, εσημειώθηκαν τελευταία ωρισμένα ενθαρρυντικά βήματα, όπως οι επικείμενες εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το ενιαίο ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα. Βήματα που αποδεικνύουν ότι η βούληση για ενοποίηση της Ευρώπης παραμένει σταθερά. Η βούληση όμως αυτή θα πρέπει να προσλάβει συγκεκριμένη και οριστική μορφή, για να κερδηθεί ο χρόνος που απωλέσθη. Αν δεχθούμε ότι επάνοδος στην προτέρα κατάσταση είναι αδιανόητη, δεν έχουμε παρά να προχωρήσουμε με αποφασιστικότητα και θάρρος.

» Η στασιμότης είναι η χειρότερη λύση. Αν λύσουμε το βασικό πρόβλημα της μορφής που θα δώσουμε στην Ευρώπη του μέλλοντος, οι διαδικασίες για την πραγματοποίησή της θα απλουστευθούν αυτόματα. Και σ' αυτή την προσπάθεια ο ελληνικός λαός διεκδικεί την τιμή και την ευθύνη να μετάσχει.

» Η Ελλάς από σήμερα αποδέχεται οριστικά την ιστορική πρόκληση και την ευρωπαϊκή της μοίρα. Διατηρώντας την εθνική της ταυτότητα. Έχουμε εμπιστοσύνη και στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Έχουμε την απόφαση να είμαστε όλοι Ευρωπαίοι, όπως θα έλεγε ο Τσώρτσιλ, και όλοι Έλληνες, όπως θα έλεγε ο Σέλλεϋ. Γιατί, όπως έγραψε ο Ισοκράτης, Έλληνες δεν είναι εκείνοι που γεννήθηκαν στην Ελλάδα, αλλά εκείνοι που υιοθέτησαν το πνεύμα το κλασικό».